

Skytteselskapet

SKARPSKYTTEN
1849

Skarpskytten

Stiftet 1849

ARBEIDERNES AKTIETRYKKERI - OSLO 1953

Jubileumsskriftet er redigert av Per Jorsett.

J. K. Thesens forord til 85-årsberetningen.

Denne bok er i det vesentlige en gjengivelse av «Skydeselskabet Skarpskytten»s protokoller.

Selskabet er landets eldste skyteselskab og har sine forhandlingsprotokoller åjourført fra stiftelsesdagen. Såvidt vites var det første i landet «Det Bergenske Skydeselskab», stiftet 1769; det fikk kongelig «Confirmation» den 20 januar 1774, men ophørte efter 1824, nærmere tidspunkt kan ikke angis.

«Skydeselskabet Christian August's Venner» blev stiftet 22 juli 1810. Det ble opløst på generalforsamling 14 oktober 1869.

«Christiania Frivillige Skarpskytterkorps» blev stiftet 1868 og opløstes 1887.

Fra 1860 og fremover til midten av 1880 årene holdt Skarpskytten årlige større og mindre skytterfester på sin bane på Lindøen.

Den første almindelige skytterfest holdtes her i landet på Bygdø 1. juli 1860 og kom istand efter initiativ av Skarpskytten i samarbeide med Christiania Vaabenøvelsesforening. Her dukket tanken frem om en felles skytterledelse for hele landet, og i 1861 blev «Centralforeningen for Udbredelse av Legemsøvelser og Vaabenbrug» dannet.

10 november 1849 holdtes første møte i det leiede lokale hos restauratør Lütken, Schjervens gård, på hjørnet av Østregade (nu Karl Johansgate) og Grændsegade. 26 oktober 1850 holdtes vintersamling hos fru Holm i Syversens gård på hjørnet av Dronningensgate og Rådhusgaten, hvor man skulde betale 2 speciedaler for måneden i leie av lokalet.

4 desember 1852 flyttet man til Madame Thybring i Lille Kirkebakken. Fra 1854—1860 på Klingenberg.

Det kameratslige samvær har like fra første stund av vært fast programpost i Skarpskytten.

Aftenene tilbragtes med diskusjon og kortspill — samt et litet glass.

Julegilder har vært holdt fra 1850 i begynnelsen av januar måned. Disse har vært godt besøkt, således var i 1856 samlet 56 deltagere. En særskilt opnevnt festkomité forestod arrangementet. Først en bastant «eftasveld», så litt kortspill

eller passiar og diskusjon om det forløpne års skytning, hvorpå deltagerne kaltes inn i salongen, hvor oplesning av årets skuddresultater samt høitidelig dekoreren av årets «beste skytter» fant sted. Dekorasjonen blev av Direksjonen overrakt «Kongen», hvorefter fulgte det tradisjonelle «Skarpskytterhurra». Derefter gikk man til et solid aftenbord ved 10—11-tiden, hvor taler og sange vekslet. Etterpå var det ofte — især i de første årtier — arrangert forskjellig slags underholdning med musikk, skyggebilleder, panorama, fugleskytning med pusterør, undertiden juletre med presenter og deviser til hver enkelt.

Fra og med 1883 blev der en forandring ved julegildene, idet man fra den tid begynte å innby Skarpskyttens damer til ball eller som det også kaltes, dansemorro — av og til var der kanefart til et eller annet sted utenfor byen. Dansen har da gått lystig til klokken 3—4 om morgenen.

Allerede det første år besluttedes selskapets stiftelsesdag feiret ved en festlig tilstelning med premieskytning. Den i anledningen nedsatte komité foreslog at der den dag skulde avholdes **K o n g e s k y t n i n g**, hvilket blev enstemmig vedtatt.

Til hver Kongeskytning blev der opnevnt en festkomité. Forhandlingsprotokollen for 1853 beretter:

«Den valgte Festkomité følte sig i den Grad smigret ved dette anbetroede og ærefulde Tillidshværv, at den på Stedet spenderede Portvin og udbragte en Toast for Selskabets Medlemmer. Det var en nobel Komité, af hvem man allerede paa Forhaand lovede sig meget.»

Forventningene blev heller ikke skuffet. Da man i de vel bemannede og festlig smykkede fartøier ankom til Lindøen, blev man mottatt med kanonsalutt. Med festkomitéen i spissen begav man sig i prosesjon til skytesalongen, hvor alt var smukt og festlig arrangert. Direksjonens oplesning av selskapets virksomhet i det foregående år tok imidlertid således på kreftene, så tidlig på morgenkvisten, at samtlige tilstedeværende med glede mottok festkomitéens innbydelse til en liten frokost, før Kongeskytningen begynte.

Kongeskytningen foregikk det første år mot den 15-delte bjørneskive av tre, hvor hullene blev plugget. I 1851 gikk man over til en 42" 10-delt jernskive med løsblink for 8, 9 og 10. Traff man blinken, slo denne tilbake mot en fjær, hvortil var festet et litet flagg, som da sprang opp over skivens kant.

Dagen er forløpet således:

Festkomitéen mottar skytterne ved deres ankomst til øen. I det samme den fungerende Konge setter foten på bryggen avgis salutt. Så går man i prosesjon op til skytterhuset, hvor skytterne ordner med sine geværer og sin ammunisjon, hvorefter loddtrekning. Kongen skyter alltid som nummer én. Skytningen begynner med to prøveskudd efter oprop i «nedgangen», idet hver skytter kun skyter ett skudd av gangen. Etter de to prøveskudd innbyr festkomitéen til en særdeles

rikholdig frokost. Hvis været er pent, serveres denne i det grønne på et stort langbord med sitteplass for alle. Efter å ha styrket sig både vel og lenge med mat og drikke, går man over til selve Kongeskytningen. Man får atter et prøveskudd til kontroll av at øie og sikter fremdeles er i harmoni. Et kanonskudd forkynner første nedgangs begynnelse.

Foruten av sekretær og et direksjonsmedlem kontrolleres også skuddresultatene av et annet parti gjennom en stor kikkert.

Skytningen foregår også nu efter gammel tradisjon i 5 skudd på 150 meter mot 2 faststående, 9-ringede jernskiver med bevegelig blink, som viser flagg ved treff i blinken (8 og 9). Flaggskudd mottas alltid med jubel og spøkefulle bemerkninger om «aspirant til Konge» o. s. v. Anviserne opholder sig i en dekningsgrav ut til siden og kommer frem på ringesignal. For hver nedgang avfyres et kanonskudd. Efter tredje nedgang ringer formannen med en klokke for å samle alle skyttere, hvorefter antall points for de 4—5 beste opleses i den orden, hvori de står til Konge. Det samme gjelder efter fjerde nedgang. Spenningen er nu stor, når femte nedgang begynner, da flere ofte står med samme antall points og siste skudd således blir avgjørende.

Før i tiden kunde det hende, at en sikker aspirant da med vilje skjøt et mindre point enn det han kunde ha opnådd, for ikke å bli Konge. Kongeverdigheten medfører nemlig efter gammel tradisjon enkelte forpliktelser, bl. a. også noen granatsmell i form av champagne til middagen, men det er aldri mangel på aspiranter til denne eftertraktede verdighet i Skarpskytten.

Nu kåres den nye «Konge». Den tidligere Konge avtas Kongebåndet, den nye Konge kneler på en skammel og iføres dette av formannen, som med noen velvalgte ord utroper ham til Konge, hvorefter Kongens skål drikkes, ledsaget av de tradisjonelle skarpskytterhurraer.

En ekstraordinær skytning følger som regel efter, derpå premieutdeling, hvorefter festkomitéen innbyr til en «vel arrangert» middag i skytterhuset, hvor der hersker den mest gemytlige og kameratslige stemning med taler og sange. De obligatoriske er for:

1) Norges Konge. 2) Fedrelandet. 3) Skarpskyttens Konge. 4) Skarpskytten. 5) Forrige års beste skytter. 6) Æresmedlemmene.

Når ordet erklæres fritt, er talernes strøm overveldende. Ofte fortsetter de også ved kaffebordet.

Før i tiden leiret man sig gjerne i det grønne, hvor det arrangertes kappløp, spentes revekrok, kastedes på «stikka» o. l., mens der servertes et glass rykende punsj til eftermiddagspipen. De nuværende skarpskyttere er imidlertid ikke så humørfylte som den gamle garde og foretrekker et slag kort, hvilket denne dag er tillatt.

Så hentedes man om aftenen med dampskib for «over havet at vende tilbake til Fastlandet».

K o m m u n i k a s j o n e r . Fra den første tid og utover var ankomsten til Lindøen nokså vanskelig.

Man måtte ro fra og til byen. Den fast ansatte båtfører, Paul Monsen, erholdt for tur og retur 5 skill. pro persona. Våren 1858 anskaffet selskapet 2 robåter, hvilke blev rodd av anviserne. Medlemmene måtte betale ferjepenger like til januar 1863. Første gang man benyttet dampskib til Lindøen var på Kongeskytningen 19 juli 1887 (dampskibet «Dragen»). Efter denne tid benyttedes dampskib til Kongeskytningen og avslutningsfesten.

På generalforsamlingen 7 august 1870 besluttedes at befordring pr. dampskib til Lindøen om søndagene fremdeles skulde forsøkes sesongen ut. Enhver møtende skulde betale 4 skilling og det resterende utredes av selskapets kasse. For dampskibet betaltes 1 speciedaler og 40 skilling.

Ved robåtturene kunde den som sat ved roret pådra sig mulkt, hvis båten gikk på et skjær. De som rodde fikk også mulkt hvis de nådde bunnen eller land med årene. Mulkten bestod i 1 flaske vin til felles fortæring.

På vestsiden av Hovedøen er der et flatt bjerg, som har likhet med en skinke. Nåddes denne (som kaltes «Skinka») med åren, var det mulkt. Fra stenbryggen og op med landet, like ut for Kongebukt, er der en del undervannsskjær som man lett kan støte på ved lavvand. Mangen rormann har i årenes løp støtt på her, og ikke alene fått mulkt, men samtidig satt sig et minne, idet skjæret er opkalt efter vedkommende mann som har sittet ved roret. Hvilket er hvilket er der visstnok ingen som vet, men følgende navn er kjent: «Morkholmene» — efter tollkontrollør Mork, som kom feiende i sin tollbåt, — «Heenshellene» — efter Hans C. Heen, — og «St. Olavs klippe» — efter C. O. Thesen.

Når man nærmet sig disse farlige skjær, var det ofte en eller annen, som kom med en historie for å distrahere rormannen, så denne skulde glemme sig og gå på. De som rodde forsøkte visstnok også å gjøre sitt til å få rormannen mulktert.

På en rotur fra Lindøen en av de første søndager i mai 1900 sier grosserer C. T. Trønnes: «Er der noen, som vil påta sig å få anlagt en stenbrygge ute på øen, så skal jeg bekoste den.» Etpar herrer, med O. Skymoens i spissen, påtok sig hvervet og allerede 19 juli s. å. var bryggen ferdig. —

Lindøen var et idyllisk og så å si fredlyst sted, inntil motorbåttrafikken begynte omkring 1912, og folk med Landbruksdepartementets tillatelse fikk lov å opføre teltleir derute om sommeren.

Nu er størsteparten av øen bebygget.

J. K. Thesen.

Skarpskytten 1935—1949.

J. K. Thesens utmerkede bok om Skarpskyttens første 85 år fører oss fram til jubileumsskytingen og de festlighetene som ble holdt i 1934. Skriftet gir et godt bilde av Selskapets virksomhet i årene fra 1849 og utover.

Forfatteren tilhørte Skarpskyttens mest trofaste medlemsstab — og han har lagt stor vekt på det tradisjonsrike ved konkurransene ute på Lindøya. Årene fram til 100-års jubileet behandles av en skribent utenfor Skarpskyttens medlemsrekker. Etter å ha gransket protokoller og snakket med de «gamle gutta» tok det imidlertid ikke lang tid før en fikk et innblikk i «livet bak kulissene».

Og — da får man også en utvilsom bekræftelse på at tradisjonene fortsatt holdes høyt i ære, og en forstår snart at Skarpskytten er noe for seg selv innen vårt gamle Skyttervesen.

Her i dette laget savner man kanskje fra tid til annen den «stjernen», som går til topps i landets store skytterkonkurranser. Man savner kanskje også en viss bredde i medlemstallet. Men til gjengjeld finner man et samhold, et kameratskap — og en forståelse av skytingens betydning, som er rent sjelden.

Og først og sist finner man tradisjonens mange forkjempere. I dag som for 100 år siden arbeides det under Skarpskyttens motto:

«Her bruker vi vårt våben kun til lyst,
Men kaller fødelandet, da og i alvors dyst.»

Skarpskyttens medlemmer fikk ikke mange rolige årene etter 1934. Det gikk riktignok i vanlige former fram til 90-års jubileet, men de 10 siste årene i Selskapets 100-års historie ble meget dramatiske.

Først kom jo krigen — en skjebne vi delte med hele det norske folket. Men — også etter fredsslutningen kom det til å bli mange og store vanskeligheter for Skarpskytterne. Like etter at skytingen ble påbegynt for fullt etter de lange krigsårene, gikk beboerne på Lindøya til aksjon for å få banen der ute nedlagt.

Som beretningen senere vil fortelle, ble «kampen» tilspisset slik fra hytteeierne side at Skarpskytten fattet beslutning om å stenge banen.

Det var ikke med noe lett hjerte generalforsamlingens deltagere gikk til dette skrittet, men sikkerheten var blitt noe tvilsom etter hvert — og man ville ikke ta ansvaret for en fortsettelse.

Så ble det til en rotløs tilværelse på Gressholmen — inntil Løvenskioldbanen ga plass til Skarpskyttens medlemmer og til det gamle ærverdige skytterhuset. Dermed endte «eventyret» lykkelig — til tross for alle vanskelighetene.

Selve den sportslige virksomheten har vært både — og i de siste 15 årene. Vi hadde f. eks. en periode i etterkrigsårene hvor situasjonen så langt fra lys ut, men i selve jubileumsåret var medlemstallet økt til 122 — og oppslutningen omkring skytesamlingene hadde man da ingen grunn til å klage over.

I denne beretningen har vi ofret relativt stor plass på en statistisk avdeling, som forhåpentlig vil gi et godt bilde av Skarpskytternes forskjellige dyster. Det skulle derfor være unødvendig å «rippe» opp i alle konkurransene her i selve teksten.

Derimot er det andre ting som krever omtale.

I 1935 ble — til alle medlemmenes store glede — Oslo Skyttersamlags for-tjenstmedalje tildelt vårt æresmedlem, J. K. Thesen. Det var en fortjent belønning til en gammel hedersmann innen skytternes rekker.

Samme år finner vi i protokollene at Selskapet arrangerte en storfest hvor flere av byens fremste lag deltok.

Generalforsamlingen vedtok dette året at livsvarig medlemskap kunne tegnes for kr. 200.00.

I 1936 var interessen for søndagsskytingene noe dalende, og i juli måned ble virksomheten innskrenket til torsdagene.

Fra forhandlingsprotokollene tar vi med et lite glimt — en liten generalforsamlingsdebatt som er karakteristisk nok for mange av de trofaste Skarpskytterne:

«M. h. t. champagneplikten ble det talt meget både for og i mot. Det ble fremholdt, at når man nå fikk kongeskytingen bort fra den utpregede feriemåned juli, så ville man sikkert oppnå et atskillig tallrikere fremmøte til denne skytning. Champagnens tilhengere var av den oppfatning, at kongsemnet måtte ha champagneplikten hvilende på seg. Først da ville fremmøtet og stemningen ved selskapets kongeskyting bli overensstemmende med selskapets tradisjoner. Ved den endelige skriftlige avstemning viste det seg, at champagnens menn hadde arbeidet iherdig. De hadde oppnådd å få majoriteten med seg og hadde altså snudd stemningen fra et par år tilbake. Champagneplikten ble vedtatt med 21 mot 12 stemmer. Det ble også stemt ved noen fullmakter.»

Gir ikke disse linjene et lite bilde av Skarpskytten?

Et annet glimt fra 1936, som forteller om Skarpskytterånden, er Hans C. Heens gave til Selskapet: En statsobligasjon på kr. 5 000.00.

Året etter fikk vi to triste dødsfall i Skarpskyttens rekke: Chr. Seeberg og Sven Winger gikk bort. Seeberg var medlem helt fra 1907, og Sven Winger vil spesielt huskes fra sin tid som kasserer — et verv han skjøttet i 10 år.

I 1938 fant Skarpskyttens generalforsamling at tiden var inne til å hedre formannen, Georg Johansen, med fortjenstmedaljen for hans lange og verdifulle arbeid for Selskapet. Johansen som i mange år hadde vært varamann i Samlagsstyret rykket samme år inn som styremedlem, da M. Glomnes trakk seg tilbake.

Så kom 1939 med 90-års jubileum og store festligheter i den anledning. Skarpskytten var gjenstand for stor oppmerksomhet og Selskapet holdt selv et like vellykket stevne som i 1934. Dessverre måtte vi motta meldingen om to hederskronede medlemmers bortgang i jubileumsåret.

Det var Arnt Christiansen, som hadde vært medlem i 38 år ved sin død — og Hans C. Heen, som i hele 43 år hadde stått tilsluttet Skarpskytten. Christiansen var æresmedlem og hadde i 20 år vært vår høyst skattede våpenmester.

Hans C. Heen ble like før sin død hedret med Oslo Skyttersamlags fortjenstmedalje. (Den ble overrakt ham under 90-års festen.)

Et nytt dødsfall innen våre rekke fikk vi en av de første aprildagene 1940, etter krigsutbruddet. Oberstløytnant F. G. Seeberg — medlem siden 1872 — vandret bort. På få år hadde vi mistet mange verdifulle medlemmer. Men minnet om dem vil leve.

Og — så fulgte fem lange og tunge krigsår, en tid som ikke brakte mye av sportslig interesse, men som likevel bidro til å sveise Skarpskytterne vel så mye sammen. Hvert år ble det holdt «ordinære» generalforsamlinger, foruten andre sammenkomster for medlemmene. Våpen og ammunisjon kunne ikke tas i bruk, men etter beste evne hygget man seg rundt kortbordene. Det var mange ting å minnes, det var mange ting å se fram til.

Formannen feiret for øvrig sin 70-års dag under krigen, og Samlaget hedret ham med sin plakett.

Omsider kunne man ta fatt igjen, men det var atskillige vanskeligheter som skulle overvinnes. Våpenmangelen var stor, ammunisjonsprisene gikk i været — og samtidig kom altså baneproblemet.

Midt inne i disse hjertesukkene må vi dog gi oss tid til å minne om at Georg Johansen — som stadig var Selskapets formann — ble tildelt Kjøbenhavn Skytterforenings og Stockholms Skytterförbunds hederstegn i gull, i forbindelse med Hovedstadsstevnet i 1946.

Skal vi fortsatt gå kronologisk til verks, må det slås fast at «kampen om Lindøya» ble tilspisset i 1947. Samme år døde for øvrig Jac. Berg — en hedersmann som

hadde vært medlem i tyve år — og som i sin tid hadde vært både kasserer og sekretær i Selskapet.

Generalforsamlingen den 12. desember 1947 ble et historisk møte for selskapet, idet man fattet en enstemmig beslutning om å nedlegge banen på Lindøya, som har vært Skarpskytternes samlingssted gjennom 98 år. Formannen ga en omfattende orientering om forholdene, som etterhånden hadde utviklet seg til den rene kampstilling fra beboernes side. Føremomentet var også bestemmende.

Å feire et 100-års jubileum under slike forhold kunne bli en stor skuffelse.

Søndag den 18. april 1948 ble også en historisk dag for Skarpskytten. Formannen ble anmodet om å bistå med valg av tomt for det store skytterhus, som skal oppføres på Løvenskiolds bane. Samtidig skulle man finne en passende tomt for Skarpskyttens hus. Godseieren selv, arkitekt Arneberg og direktør A. M. Vik deltok i befaringen. Begge plaseringsene ble meget vellykte. Det store på en høyde med god utsikt. Skarpskyttens omkranset av skog. Det var høytid over øyeblikket da formannen kunne rekke godseieren hånden — og takke!

Den 2. mai 1948 noteres at medlemmene hadde sin første skytesamling på Gressholmen, hvor man holdt til i «ventetiden».

Og så lar vi forhandlingsprotokollen fortelle om banearbeidets gang:

«Etter at grunnarbeidet på Skarpskyttens nye tomt var kommet godt i gang kunne jeg varsle byggmester Ranheim om at nedrivningen av Skytterhuset på Lindøya kunne begynne.

Mandag morgen 27. juni 1948 klokka 7 hentet han nøklene, og da jeg ut på formiddagen kom til Lindøya var tårnet og tilbygget allerede falt. Hver dag brakte nå store forandringer. Torsdag sto bare tømmerveggene igjen. Lørdag besøkte jeg atter Lindøya.

Jeg kunne ikke riktig fatte at alt var så tyst, men da jeg kom fram til tomten var alt sirlig oppstallet og merket ferdig til transport. Jeg må tilstå at jeg ble meget beveget ved å se alt lagt øde.

Her hvor generasjoner er kommet sammen til edel dyst, i selskapelig samvær og ikke minst stiftet vennskap for livet. Jeg forlot Lindøya denne gang med hjertets takk for alle lyse minner, og med ønsket om en ny og lykkelig fremtid for Skarpskytten der oppe i skogen ved den nye storbanen.

Mandag den 5. juli begynte innlastingen på en kjempestor ferge, og onsdag forlot transporten Lindøya med kurs for Vækerø, hvortil den ankom lykkelig ved 12-tiden. Ombord var også kongeskivene og det øvrige skivemateriell.

Skarpskyttens saga på Lindøya var avsluttet.

Georg Johansen.»

Godseier Carl Otto Løvenskiold (til venstre) overleverer tomten for Skarpskyttens hus ved den nye banen, til formannen Georg Johansen (i midten). Direktør A. M. Vik (til høyre) legger sin hånd velsignende over håndslaget.

En ny betydningsfull dag fikk vi den 23. oktober 1948. Klokka 13 den dagen var et dusin medlemmer, med formannen i spissen, samlet ved Løvenskioldbanen for å holde kranselag. Skarpskyttens hus var kommet under tak. Til stede var byggmester E. K. Ranheim, entreprenør Ing. Lie samt 2 av deres arbeidere.

Det ble en times hyggelig samvær før den første sammenkomst i Skarpskyttens nye hjem var avsluttet.

Skarpskyttens hus på Lindøya er bygd i 1863. Det var bygd som sommerhus og det er bare tømmerveggene som er anvendt. Huset er nå et godt isolert vinterhus.

Innvielse av det gjenreiste skytterhus på Løvenskioldbanen fant sted 29. mai 1949. Foruten lagets æresmedlem, J. K. Thesen, var også Carl Otto Løvenskiold og A. M. Vik til stede. Litt før klokka 12 var alle samlet og formannen kunne la flagget gå til topps. Det var en betagende følelse å se det nye flagget folde seg fritt ut i den sommerlige brisen.

Under innvielsesfesten holdt formannen følgende tale: «Vi har i dag heist flagget over vårt gjenreiste skytterhus og dermed er det oppdrag, som generalforsamlingen ga meg, utført. Jeg overleverer herved huset med et hjertelig ønske om at det må bli til lykke og fremgang for Skarpskytten. Hva den engang var skal den atter vorde.

Den første som skal hylles i vårt gjenreiste skytterhus er godseier Carl Otto Løvenskiold. Under Hovedstadsstevnet i 1946 hadde jeg den ære å treffe sammen med godseieren. Jeg var også hans gjest ved den middag han holdt for stevnets uten- og innenlandske ledere og en rekke innbudne autoriteter.

Under denne middagen fremla godseieren sin gigantiske plan om anlegg av en skytebane, som han ville stille til skytternes disposisjon. På Oslo Skyttersamlags vegne takket jeg ham for dette tiltak, og uttalte blant annet at han hadde reist seg en bauta i norsk skyttervesens historie som ingen annen.

Som vi alle vet gjennomlevde Skarpskytten da den vanskeligste krise i sin tilværelse. Vi var klar over at vår bliven på Lindøya når som helst kunne bli avbrutt. Det var jo derfor naturlig at mine tanker ble fanget av dette godseierens prosjekt. Kanskje lå redningen her.

Ved første leilighet gikk jeg løs på godseieren og forela ham vår fortvilede situasjon, og spurte om han kunne tenke seg å gi oss en tomt for vårt skytterhus og tilknytning til den nye bane, slik at vi kunne fortsette vår snart 100-årige historie.

Godseieren er sikkert vant med å treffe hurtige beslutninger, han svarte uten omsvøp, at det skulle han gjerne ordne. Alt dette er kjent av alle skarpskyttere.

Men uten godseierens enestående velvilje for øvrig, hadde det vært umulig å gjennomføre gjenreisningen av huset. Godseieren har ordnet alle formalia for oss og levert oss materialer til huset. En service som jeg aldri har opplevd make til.

For alt dette takker vi Dem av hjertet i dag. De har gitt Skarpskytteren muligheter for en rik utvikling og gitt oss et stykke av Deres store rike. Skarpskytten har reist sitt hus på egen grunn. I Skarpskyttens historie vil Deres navn lyse som ingen annens. En enstemmig generalforsamling har valgt Dem til æresmedlem av Skarpskytten, som bevis for sin takknemlighet.

Så vil jeg takke alle de medlemmer som har ytet sitt kontante bidrag. Deres navn skal preges i historien. De mange utenfor medlemmenes rekker har jeg skriftlig takket.

Under oppførelsen av huset har Hervig vist seg som den rene trollmann. Ingen ting var for vanskelig for ham. Alt ble tryllet fram.

Hjertelig takk.

Brødrene Hagen har foruten sine store kontante bidrag også bekostet paneling av vårt nye styrerom. Hjertelig takk. Disponent Egil Johansen har gitt oss utstyr til peisekroken og gardiner til hele huset. Hjertelig takk. Så har vi den lille flokk som har utført etterarbeidet med huset, maling og planering. De har utført et kjempearbeid. Hjertelig takk alle sammen.

Det har varmet om hjertet på Eders gamle fører den store tilslutning som er lagt for dagen. — Takk alle sammen.»

Formannen Georg Johansen ønsker velkommen til det nye skytterhuset på Løvenskioldbanen.

Tidligere har vi skrevet at Skarpskyttens saga på Lindøya ble avsluttet den 5. juli 1948. Et snaut år senere begynte altså laget historie på Løvenskioldbanen!

Vi har gått nokså mye i detaljer med hensyn til denne «scene»forandringen. Det er vel da også et av de mest betydningsfulle kapitler i hele vår beretning.

Også når det gjelder beretningens aller siste del — selve feiringen av 100-års jubileet — finner vi grunn til å gå i detaljer.

Feiringen fant sted søndag den 17. juli i det gjenreiste skytterhuset på Løvenskioldbanen i Fossummarka. Deltagerne ankom med buss, mange også i egne biler. Da kongen — Bjørn Flom — steg ut av bussen drønnet salutten fra det gamle batteri.

Festkomitéen, med formannen Thor Dahl i spissen, ønsket kongen og gjestene velkommen, hvoretter selskapet med fanen i spissen toget inn gjennom portalen og fram til skytterhuset.

Kongen tok plass ved fanen til venstre for inngangen, hvoretter formannen, Georg Johansen, ønsket alle velkommen til Skarpskyttens 100-års jubileum.

Skytingen begynte så etter det gamle program under Thorshaugs ledelse og den vanlige kontroll med kikkerter. Hver deltager skjøt ett skudd av gangen, og trådte så tilbake. Etter at de to første prøveskuddene var avviklet for alle manns

vedkommende, bød festkomitéen på frokost. Og — etter at denne var fortært kunne skytingen fortsette. Blant deltagerne så man også selskapets æresmedlem, den 86 år gamle J. K. Thesen.

Resultatet av konkurransen ble at Joh. Evensen seiret med 34 poeng, foran Sigurd Bruun og Harald Hagen som begge hadde ett poeng mindre. Dermed var Evensen konge for 7. gang, noe som er rekord i Skarpskyttens historie. Han ble sterkt hyllet og saluttbatteriet understreket begivenheten.

Så gikk de 42 deltagere til bords. Godseier Løvenskiold utbrakte H. M. Kongens skål og banksjef Thorshaug talte for fedrelandet. Deretter holdt formannen sin jubileumstale. Dr. Frøyjordet talte for Skarpskyttens Konge. O.r.sakfører Arne Arnesen talte for våre æresmedlemmer — og de tilstedeværende, J. K. Thesen og Carl O. Løvenskiold — ble varmt hyllet.

Ingeniør Hervig talte så for Georg Johansen og overrakte ham et vakkert sølvfat som minnegave i anledning jubileet. Med fatet fulgte også en krystallbolle, fylt av vakre blomster. Formannen takket for gaven.

Senere var det taler av Skytterstyrets formann, Johs. Espelund, Samlagets formann, Sverre Glomnes, oberst Carl Mork og Øyvind Sørensen. Glomnes overrakte en vakker sølveske fra Samlaget og av oberst Mork mottok formannen Forsvarsforeningens medalje.

Til slutt talte den nykårede konge, Joh. Evensen — og Carl O. Løvenskiold takket for maten.

Dermed er vi kommet fram til året 1949 — og 100-års dagen for Skarpskyttens stiftelse er blitt feiret. Det har skjedd forandringer på så mange hold i denne perioden. Skarpskytten har også måttet finne seg i å skifte «ham». Tidligere foregikk Selskapets virksomhet ute i fjorden med salt sjø som nærmeste «nabo». I dag har Skarpskytterne byttet bort sjøen, og fått gran- og furuskog tilbake. Men tross alle forandringer og hendelser i årenes løp: Skarpskytterånden er den samme, like ung og levende som for 100 år siden!

Taler ved 100-årsjubileet.

Formannens tale:

Fra innledningen av Skarpskyttens historie til 85-års jubileet siteres: Skarpskytten er landets eldste skytterlag og har sine forhandlingsprotokoller *à* jourført fra stiftelsesdagen i behold. Så vidt vites var det første skytterlag i landet «Det Bergenske Skydeselskab», stiftet 1769. Det fikk kongelig konfirmasjon 1774. Det opphørte etter 1824. Skyteselskapet «Christian Augusts Venner» ble stiftet 22. juli 1810. Det ble oppløst 14. oktober 1869. «Christiania Frivillige Skarpskytterkorps» ble stiftet 1868 og ble oppløst 1887. Fra forhandlingsprotokollen refereres:

Den 20. juli 1849 samledes, efter forutgående indbydelse, endel unge mennesker på «Klingenberg» for å overveie og fatte beslutning om dannelse av et nytt skyteselskap i Christiania. Efter at man var blitt enige herom, foretoges valg på 3 direktører og kasserer. Valgt blev: 1. direktør Bokhandler A. Th. Nissen, 2. Handelsfullmektig Chr. Schreiner, 3. Bokhandler A. D. Wulfsberg. Kasserer W. Lindorff. De tilstedeværende anmodet direksjonen om at fremlegge utkast til lover på neste møte. Protokollen blev så undertegnet av de tilstedeværende:

<i>A. D. Wulfsberg.</i>	<i>Chr. Schreiner.</i>	<i>A. Th. Nissen.</i>	<i>W. Lindorff.</i>
<i>H. P. C. Nissen.</i>	<i>A. W. Brøgger.</i>	<i>J. H. Hansen.</i>	<i>Carl Christensen.</i>
<i>Herman West.</i>	<i>H. A. Brorsen.</i>	<i>Carl C. Werner.</i>	<i>C. F. Kökeritz.</i>
	<i>Svenningsen.</i>	<i>M. F. Jensen.</i>	

Etter de forutgående sirkulærer ble generalforsamlingen holdt 29. juli 1849. Her ble lovene vedtatt og første skytesamling bestemt følgende søndag. Den 9. september ble det vedtatt at Selskapets navn skulle være «Skydeselskapet Skarpskytten». Videre ble vedtatt at man skulle holde julegilder. Dette ble senere utvidet til at damene deltok. Det ble dansemoro og kanefarter utenfor byen. Den 25. mai besluttet at stiftelsesdagen skulle feires med fest og kongeskyting. Man skjød den første tiden på en «Bjørneskive» av tre, senere gikk man over til malmskiver, slike som vi anvender i dag under kongeskytingen, og etter samme program. Man kunne den gang delta i kongeskytingen ved stedfortreder. Kongetitelen tilfalt eventuelt den som skjød, men premien tilfalt den for hvem man skjød.

Protokollen beretter om landstigningen 24. juli 1853. «Skytterne ble mottatt ved landstigningen på Lindøya med kanonsalutt!» Skytterne svarte med jublende hurrarop! Kanonene var skjenket av det oppløste selskap «Christian Augusts Venner» og er de samme som benyttes i dag.

I 1856 skjøt man på en Akerhøne, men denne var nok vanskelig å treffe. Formodentlig fordi den tilhørte det svake kjønn, ble det sagt.

I 1860 ble den første større skytterfest avholdt etter samarbeid mellom Christiania Vaabenøvelsesforening og Skarpskytten. Stevnet ble holdt på Bygdøy ved Fredriksborg.

Deltagerne — 100 aktive og 50 passive — ble samlet i Frimurerlosjens vestibyle og dro i sluttet tropp med det norske flagg i spissen, ned til Piperviken. Under overfarten til Bygdøy foretok man lodd trening og inndeling av skytterne. Etter endt skyting ble skivene kontrollert. Stor fest og premieutdeling på Fredriksborg etter skytingen. Under denne ble Skarpskytten særlig hyllet, som det første lag der øvde frihåndsskyting. Sang for premievinnerne av Henrik Ibsen. Ved denne fest ble spørsmålet reist om en felles skytterledelse. Året etter ble «Centralforeningen for utbredelse av legemsøvelser og vaabenbruk» stiftet. Skytterhuset på Lindøya ble innviet 17. mai 1863. I 1864 holdt Skarpskytten stort stevne. 253 deltagere. 33 premier, verdi 160 sp. Været var strålende og utover ettermiddagen var det samlet 1000 à 1200 tilskuere. Etter premieutdelingen var det dans på gressbakken.

I 1866 ses også et stort stevne avholdt. Hurtigskyting ble også øvd. Man fikk 2 minutter til 3 skudd. Brukte man 10 sekunder kortere tid fikk man 1 poeng i tillegg. 10 sekunder lengere tid og 1 poeng ble trukket. Korteste tid ble 1 minutt og 25 sekunder.

I 1867 ble det avholdt stevne med 102 deltagere fra 34 lag.

Den første «Grumpelskyting» ses avholdt 9. oktober 1870. Stor begeistring! 23. juli 1876 stort stevne med 252 deltagere. Det ble skutt på 125, 250 og 500 alen. Skytingen ble hurtig avviklet ved hjelp av svingskiver.

Den siste store fest ses avviklet 2. og 3. mai 1881. H. M. Kongen hadde oppstilt to store sølvkrus, verdi kr. 400.00 og medlemmene en sølvkanne til kr. 140.00. 125 deltagere. Lørdag aften traktertes de fremmede med punsj. Søndag stor festmiddag i telt. Et musikkorps underholdt selskapet. Etterpå dans på gressbakken. Det hadde samlet seg 800 tilskuere.

Etter denne tid har Skarpskytten ført en mer tilbakeholden tilværelse. Forholdene var jo allerede i sterk utvikling og banen på Lindøya svarte ikke til tidens krav. Medlemmene har imidlertid hevdet seg i konkurransen både på innenlandske som utenlandske baner.

Tanken om flytting fra Lindøya var oppe allerede i 1856, men på Lindøya ble man.

Alle store merkedager er imidlertid feiret. Under 40-, 50- og 75-års jubileene

har det vært store festligheter. Til 75-års jubileet fikk vi pokal og telegram fra H.M. Kongen.

I den nyere tid ble det til 85-års jubileet tatt et krafttak. Banen ble satt i moderne stand og stevner ble holdt hvert år.

Laget hadde imidlertid ikke hatt den tilgang av unge skyttere, som er livsnerven. Dette må tilskrives baneforholdene.

Imidlertid tvang forholdene oss til slutt bort fra Lindøya, hvor generasjoner har samlet seg verdifulle minner.

Når vi i dag feirer vårt 100-års jubileum, etter å ha gjennomlevd en tid i angst, for at vår saga var ute, etter tapet av vår bane på Lindøya, ligger alt til rette for Skarpskytten i fremtiden. Skytterhuset er reist på vår egen grunn og vi er tilknyttet denne banen av internasjonale dimensjoner. Lykken har tilsmilet oss som ingen andre! Det beror nå bare på medlemmene selv, om de viser seg all den lykken verdig. Gjør de det skal Skarpskytten atter bli hva den engang var!

Gjennom vår fremtidige historie vil et navn lyse som ingen annens: Godseier Carl Otto Løvenskiold! Det er ham vi har å takke for alt! Han brakte vår skute i havn, da verst det knep og førte oss opp her i sitt eventyrrike!

Jeg hever mitt glass for 100-års jubilanten Skarpskytten med hjertets takk for alle lyse minner — og ønsker om en lys og lykkelig fremtid.

Skarpskytten leve!

Dr. Fryjordets tale for «Kongen»:

Herre Konge. — Skytterkamerater.

Vi har i dag den glede å få til Skytterkonge ved vårt 100-års jubileum en av Skarpskyttens mest populære medlemmer. Han har tidligere vært Konge her 6 ganger før, en ære som han må dele med Olaf Sæter. Vår Konge i dag har erobret verdigheten for 7. gang. Det er rekord i vår historie. Vi gleder oss alle over Johan Evensens prestasjon og ønsker ham hjertelig til lykke som Konge, og håper at han vil regjere sitt rike med mild hånd, sitt lune humør og sitt elskverdige vesen til Skarpskyttens vel og trivsel. Dette bekrefter vi med vårt tradisjonelle gamle kraftige Skarpskytterhurra.

«Kongen»s (Johan Evensens) tale.

Jeg vil takke for den fine tale dr. Fryjordet holdt for meg. Det var alt for mange blomster. Det var jo morsomt å bli Konge på denne Skarpskyttens høytidsdag. Det er 35 år siden jeg første gang deltok i kongeskytingen. Det var dengang også jubileum, nemlig 65 år og jeg ble dengang også konge.

Jeg er vel den som har ferdes mest i Skarpskytten i disse 35 år. Forresten var jeg ikke i tvil om at jeg skulle bli Konge i dag. Jeg var nemlig her oppe onsdag aften sammen med formannen og Willy Hagen, og da sa formannen til meg: «Jeg har fritatt Deg for alle verv, for Du skal bli konge!» Jeg har ennå ikke opplevd at noe som formannen har bestemt seg for ikke er utført eller oppfylt.

Jeg kom i dag til å tenke på noe som hendte nede i Drammensveien 43 for ca. 1½ år siden. Formannen fortalte meg noe som han ba meg foreløpig ikke fortelle videre. Han fortalte nemlig at han hadde vært i kontakt med godseier Løvenskiold og snakket med ham om det kunne være utsikt til at Skarpskytten kunne få bane på det nye anlegg og i så fall om Skarpskytten kunne få bygge sitt eget hus.

Formannen sa at Løvenskiold hadde stilt seg meget velvillig til begge deler. Da var det jeg sa til formannen: At hvis han kunne oppnå det, og særlig at Skarpskytten fikk bygd sitt eget hus, hvilket jeg anså som en viktig betingelse, ville han gjøre sitt navn udødelig i Skarpskytten. Men jeg tror jeg kan stå ved de ord i dag. Når Skarpskytten skal feire sitt neste 100-års jubileum og den daværende formann skal gi en oversikt over selskapets historie, og kommer til det avsnitt da Skarpskytten flyttet fra Lindøya og opp til dette sted, da kommer han ikke forbi Georg Johansens navn.

100 år er et langt tidsrom i en forenings historie og mange kan spørre om de menn som stiftet Skarpskytten mente at selskapet skulle kunne bestå i 100 år. Det er noe vi ikke vet noe om og det er vel ikke sannsynlig at de reflekterte over det i det hele tatt. Men jeg synes vi har bevis nok for at noe døgnforetagende var ikke Skarpskytten ment å skulle være. Jeg synes iallfall, at vi som sitter her i dag kan gi større håp om at Skarpskytten kan bestå i nye 100 år.

Kjære formann! Jeg vet ikke med hvilke følelser Du sitter her i dag, men jeg vet Du er glad og Du bør være stolt over å se Ditt verk så lykkelig gjennomført. Jeg tror ikke jeg går noens ære for nær når jeg sier at Du praktisk talt har utført denne flytting alene, vært så å si daglig til stede under husets oppførelse, påsett at alt arbeidet har gått etter planen og ingen ting har manglet. Du har sagt at Du vil trekke deg tilbake som formann ved neste generalforsamling. Jeg vil be Deg ta denne beslutning opp til fornyet overveielse. Vi tenker med beundring på alt Du har utrettet for Skarpskytten i Din lange formannstid og jeg er sikker på at jeg har alle medlemmene med meg, når jeg fra denne hedersplass, som jeg har fått i dag, sier Deg takk for alt som Du har utrettet for Skarpskytten til denne dag. Jeg foreslår at vi drikker en skål for vår kjære formann.

Noen minner.

Som et av de eldste medlemmer av Skarpskytten er jeg blitt anmodet om å nedtegne noen minner fra min tid i selskapet.

I den forrige historie som sluttet med 1934 er det tatt med alt som er særmerkt for Skarpskytten, så det er bare spredte inntrykk jeg kan gi.

Da jeg i 1914 kom inn i Skarpskytten var forholdene på Lindøya annerledes enn de er i dag. Det var stille og fredelig der ute. Jeg husker at jeg etter skytingen gikk sør i bukta og tok en dukkert — det var ikke et menneske å se.

Et av de første inntrykk jeg fikk var, at skarpskytterne holdt sine gamle tradisjoner høyt og var svært konservative når det var tale om forandringer. Det gikk motorbåt, men robåten skulle gå som før. Robåten lå i båthavnen på Hovedøya. Anviserne reiste over og rodde den inn til Vippetangen kl. 9 søndag og kl. 16 torsdag og de som ville kunne bli med. Det var gratis. Når været var fint var det en deilig tur. Det gikk ikke fort, men vi var ikke vant til så stor fart dengang. En av medlemmene var rormann, og hvis man — som i forrige historie fortalt — kom for nær skjærene på østsiden av Lindøya ble rormannen dømt. Jeg minnes at jeg engang pådro meg en slik dom. Domsmennene ble uttatt på følgende måte. Det ble lagt så mange sedler i en hatt som det var medlemmer til stede utenom «tiltalte» Tre av disse ble nummerert. De som trakk nummererte sedler var domsmenn, nr. 1 var formann.

De fleste dommer ble avsagt for ild i laderommet. Det var brudd på reglement som riktignok nå ikke hadde større betydning, men som så mye annet i Skarpskytten ikke var forandret.

De gamle skarpskyttere var meget nøye med at alt skulle foregå i de samme former som tidligere, f. eks. ved innvoting av nye medlemmer. Jeg husker fra den tid disponent A. Løwlie var ordfører i representantskapet og jeg var sekretær at det alltid ble påsett at møtet var beslutningsdyktig. Det vil si at 3 av representantskapet og 2 av direksjonen var til stede. Selv om ingen hadde noe å innvende mot søkeren ble det alltid utdelt sedler hvorpå man skulle skrive ja eller nei.

Om skytingen vil jeg nevne at det var regel at det skulle være premieskyting hver skytedag. Programmet var alltid det samme, nemlig 6 skudd, 2 i hver stilling på 400 m, senere 300 m. Alle skjøt sammen, men de lavere klasser hadde respit etter gjennomsnittspoeng fra foregående år. Høyeste respit var 10 poeng og ingen kunne få mer enn 48 poeng, senere 51 poeng ved hjelp av respit. Innskudd kr. 1.00. Alt utdeltes til premier på den måte at pengene gikk inn i Skarpskyttens kasse og skytterne fikk premiekort til en gullsmedforretning. Skytterne kunne da samle på disse kort og ta ut gjenstander etter valg ved årets utgang. Det var ingen plikt å være med på denne skyting, men det var sjelden noen unnslo seg. Denne skyting tror jeg bidro mye til å høyne skytenivået, da skudd avgitt i konkurranse er den beste øvelse. I den siste tid på Lindøya ble denne skyting sløyfet da 1. og 2. kl. av sikkerhetshensyn ikke fikk skyte fra 300 m.

Jeg synes det bør nevnes at det ikke har hendt noen ulykker i de nesten 100 år selskapet har drevet skyting på Lindøya.

Jeg beynte med å si at det var stille og fredelig på Lindøya. Men etter som årene gikk ble det annerledes. Invasjonen begynte, og hyttebyggingen tok til. I de siste årene der ute var situasjonen blitt slik at de fleste vel var klar over at selskapets dager på Lindøya snart var talte. Da meldte spørsmålet seg om Skarpskyttens fremtidige beståen.

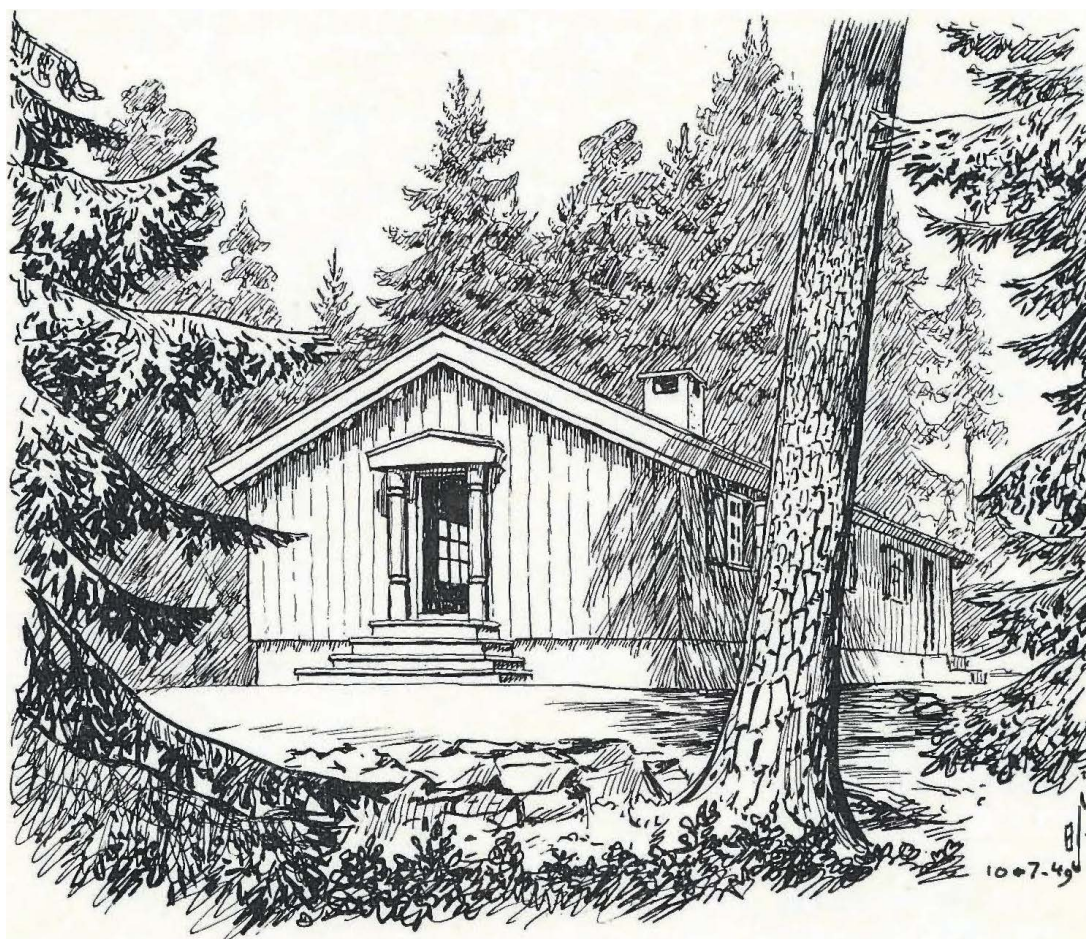
I den forrige historie slutter rekken over Skarpskyttens formenn med at fabrikk-eier Rolf Arentz-Hansen, en av selskapets store meséner, går av, og disponent Georg Johansen ble valgt 3. mars 1933. Det var et valg som senere viste seg å bli av den største betydning for Skarpskyttens fremtid. Vi fikk snart forståelse av at det var en mann med energi og pågangsmot. Han gikk straks i gang med oppussing av skytterhuset og innlegging av elektrisk anlegg, og som omtalt av Øyvind Sørensen i den forrige historie, modernisering av skytebanen så den sto ferdig i jubileums-året 1934. Men det ble ikke siste gang han måtte sette skytebanen i stand der ute. Under hele krigen holdt han kontakt med medlemmene. Det var ukentlige møter hver vinter og generalforsamling ble holdt hvert år. Vi husker vel alle formannens manende ord: «Nå gjelder det å holde sammen.»

Etter frigjøringen var skytebanen i en dårlig forfatning og også av sikkerhetshensyn måtte det foretas betydelige utbedringer. Takket være formannens glimrende talegaver strømmet bidragene inn så arbeidet kunne avsluttes uten svekkelse av selskapets økonomi.

Som før omtalt utviklet forholdene seg slik at det ble nokså håpløst å drive skyting der ute, og det som i første rekke gjør at Georg Johansen vil minnes så lenge Skarpskytten består, er hans arbeid med flyttingen til Løvenskioldbanen. Det er hans fortjeneste at selskapet oppnådde å få den vakre tomt til sitt hus av godseier Løvenskiold. Det er han som flyttet huset fra Lindøya og bygde det opp deroppe, og ved daglig tilsyn sørget for at de materialer som skulle brukes var til stede. Han har bebudet at han vil trekke seg tilbake når dette år er slutt. Når han de siste år

har mottatt gjenvalg var det for, som han sa, at han gjerne ville se alt i orden til den som skal overta etter ham. Tenker man på det arbeid Georg Johansen har utført, som formann i 21 år, tror jeg likevel at det kan bli tungt nok å overta arven etter ham.

Johan Evensen.

Øyvind Sørensens tegning av Skytterhuset.

To jubileumsstevner.

I den mer moderne tid har Skarpskytten sjelden stått som arrangør av åpne stevner. Siden forrige festskrift så dagens lys har imidlertid Selskapet holdt to meget vellykte jubileumsstevner — i 1934 og 1939.

15. juli 1934 ble det i forbindelse med 85-års jubileet holdt et stort stevne med etterfølgende festligheter. Representanter fra de øvrige Oslolag var innbudt — og konkurransene fant sted under strålende værforhold. Et flaggsmykket dampskip hentet skytterne på Vippetangen, og en deputasjon, med faner, mottok deltagerne på bryggen, samtidig som kanonsalutten drønnet. Formannen ønsket deretter velkommen og det ble skutt i samfulle 6 timer. Etter konkurransene ble det — som nevnt — holdt en større festmiddag, med mange og gode taler.

Vi finner det på sin plass å nevne førstepremievinnerne fra stevnet:

Skyting 1: Willy Røgeberg.....	55 poeng
» 2: G. H. Kongsjorden	96 »
» 3: Mauritz Amundsen	28 »
» 4: Thv. Ones.....	59 »
» 5: Sigurd M. Vik	60 »
» 6: (lagskytingen) Oslo Østre Skytterlag med 128,62 poeng i gjennomsnitt. Her ble Skarpskyttens eget lag nr. 14 med 119,66 poeng i gjennomsnitt.	

I omtrent samme former gikk 90-års stevnet av stabelen den 13. august 1939 — også på den gamle banen på Lindøya.

Her fikk vi følgende vinnere:

Skyting 1: Thv. Ones.....	57 poeng	
» 2: Haakon Aasnæs...	94 »	
» 3: Willy Røgeberg ...	30 »	
» 4: E. Rønning	60 »	etter omskyting med Haakon Aasnæs.
» 5: Sigurd M. Vik	58 »	etter omskyting med Emil Hagen og Otto Stensby.

Også denne gang ble stevnet avsluttet med en stemningsfull jubileumsfest, verdig en 90-års jubilant.

Hvordan andre ser det . . .

I anledning 100-års jubileet var følgende å lese i Aftenposten:

Skarpskytten er det første organiserte skytterlag som har bestått i 100 år. Det interessante og morsomme er at laget kan presentere forhandlingsprotokollen fra 20. juli 1849 og videre i alle år i medgang og motgang. Vi leser i dette verdifulle aktstykke at det på den dag «samledes, efter forudgaaende indbydelse en del unge mennesker paa «Klingenberg» for at overveie og fatte beslutning om dannelse af et nyt skydeselskab i Christiania. Efter at man var blit enig herom foretoges valg paa 3 direktører og kasserer:

1. Boghandler A. Th. Nissen.
 2. Handelsfuldm. Chr. Schreiner.
 3. Boghandler A. D. Wulfsberg.
- Kasserer musikhandler W. Lindorff.

De tilstedeværende anmodet direktionen om at fremlegge utkast til love paa neste møte. Protokollen blev saa undertegnet av de tilstedeværende.»

Etter forutgående sirkulære ble så generalforsamlingen holdt 29. juli 1849.

Med denne start begynte Skarpskytten sin løpebane. Den 9. september samme år ble det bestemt at navnet skulle være «Skydeselskabet Skarpskytten». 26. mai det påfølgende år ble det besluttet at stiftelsesdagen skulle feires med «Kongeskyting». Dette er et eget kapitel i Skarpskyttens historie, det er blitt et morsomt og originalt innslag, som er holdt ved like til dags dato. På jubileumsdagen søndag vil den bli omgitt av den samme strålende nimbus og seremoni som i gammel tid og den er i seg selv en stor attraksjon.

Den første større skytterfest ble holdt på Lindøya i 1860 etter samarbeid mellom Chr.a Vaabenøvelsesforening og Skarpskytten. Stevnet ble holdt på Bygdøy ved Fredriksberg. Vi gjengir atter noen linjer fra protokollen fordi den gir et godt inntrykk av den festivitas som omga de første skytterfester:

— — Deltagerne samledes i Frimurerlosjens vestibyle og dro i samlet tropp til Piperviken med det norske flagg i teten. Under overfarten foretok man loddrekning og inndeling av skytterne. Skivene ble også kontrollert etter skytingen.

Under festen ble Skarpskytten særlig hyllet som det første lag der begynte med frihåndsskyting. Til festen hadde den unge Henrik Ibsen skrevet en sang «For de vinnende», hvorav vi gjengir det siste vers.

Den ble sunget til melodi «for Norge kjæmpers fødeland» og det har sikkert drønnet i hallen ved den anledningen.

Det kjente skytterhuset eller rettere sagt paviljongen på Lindøya ble innvidd 17. mai 1863. I 1864 ble det etter datidens forhold holdt et stevne av meget store dimensjoner med 253 deltagere. Det ble delt ut 33 premier til en verdi av 160 spesidaler. Ikke mindre enn 1200 tilskuere var til stede for å følge prestasjonene. Det er jo ganske morsomt å notere dette på bakgrunn av den lille håndfull tilskuere som nå til dags pleier overvære større skytterstevner.

I 1866 var man for første gang begynt med hurtigskyting, men legg bare merke til dette høyst morsomme og originale program: Man fikk 2 minutter til 3 skudd. Brukte man 10 sekunder kortere tid fikk man 1 poeng i tillegg og for 10 sekunder lenger tid ble det trukket 1 poeng. Korteste tid var 1.25 minutt. Den siste, store skytterfest på Lindøya ble holdt 2. og 3. mai 1881. Kong Oscar hadde stilt opp to store sølvkrus til en verdi av 400 kroner og medlemmene en sølvkanne til 140 kroner.

Dermed kan man si at Skarpskyttens første og mest tradisjonsrike saga var forbi. Laget kom nemlig i mange år etter denne tid til å føre en nokså tilbaketrukket tilværelse. Baneforholdene på Lindøya svarte ikke til tidens krav og det var flere ganger tale om å flytte. Det ble ikke noe av og det hendte ikke sjelden at de beste skytterne trakk over til Gressholmen, hvor Oslo Skytterlag kunne by bedre muligheter på de lengste skyteholdene. De ble allikevel stående som trofaste medlemmer av Skarpskytten. Lagets jubileer ble imidlertid feiret som seg hør og bør.

På grunn av øyas nærgående bebyggelse ble så laget tvunget til å «evakuere», og det så en tid ut som det skulle bli husvill. Men med denne tingenes tilstand hendte det som uten tvil vil få avgjørende betydning for lagets utvikling og chansene til å kunne tre fram som en verdig konkurrent blant de andre Oslo-lagene. Laget er blitt tilgodesett med bane på godseier Løvenskiolds område i Fossummarka. Her vil det få de fremtidsmuligheter som det har savnet i mange år. Den gamle skytepaviljongen, modernisert og solid, er blitt satt opp og dermed er sikkert tradisjonen knyttet på en sympatisk måte med fortid og nåtid. Laget har gjennom tidene hatt flere dyktige tillitsmenn. Vi mener imidlertid det er lagets formann i jubileumsåret, Georg Johansen, som i første rekke kan se tilbake på løsningen av baneproblemet med glede. Han har for øvrig vært Skarpskyttens primus motor siden 1933, han har med rosverdig energi rettet på skavankene fra nedgangens periode. Styrets medlemmer er for øvrig P. Thorshaug, viseformann, Karl W. Holm, våpenmester og Harald Hagen, sekretær.

Ma.

Selskapets styre:

Intet er forandret i Skarpskytten. I dag kaller man jo skytterforeningene for *l a g*, men Skarpskyttens fullstendige navn er fremdeles Skyteselskapet Skarpskytten. Tradisjonen tro er det da også Selskapets «direksjon» — som leder driften.

Lagets øverste leder — direksjonsformannen — velges for to år av gangen på Selskapets ordinære generalforsamling i januar måned. Listen over formennene siden 85-års jubileet har ikke skapt mange vanskelighetene for beretningens forfatter. I 1933 valgtes

G e o r g J o h a n s e n

til formann. Og senere har han hatt ledelsen uavbrutt. Når dette skrives kan han med andre ord feire sitt 20-års jubileum som Skarpskyttens første mann.

Når det gjelder lagets viseformann har også valgene vært meget enkle i de siste årene. Ved 85-års jubileet satt nemlig P . T h o r s h a u g som nestkommanderende i Skarpskytten — og han satt der også ved 100-års jubileet.

I 1934 var Harald Hagen våpenmester i Selskapet. Året etter overtok imidlertid Karl W. Holm, som senere skjøttet vervet uavbrutt fram til 100-års jubileet.

Selskapets sekretær den kjente skytteren Harald Hagen — ble valgt i jubileumsåret.

Styret i jubileumsåret:

Georg Johansen.
Formann.

P. Thorshaug.
Viseformann.

Harald Hagen.
Sekretær.

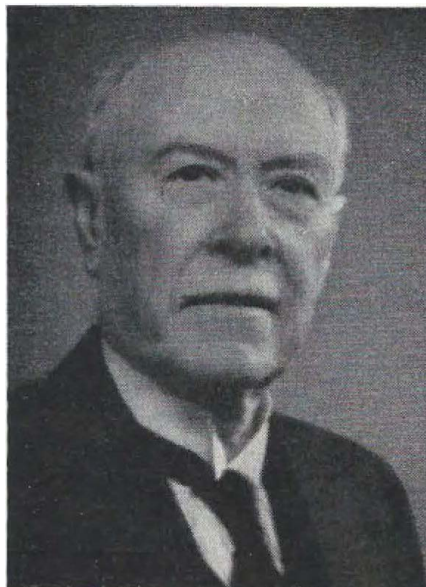

Karl W. Holm.
Våpenmester.

Æresmedlemmer.

C. O. Løvenskiold.

J. K. Thesen.

Siden 85-års beretningen kom i 1934 har Skarpskytten utnevnt to nye æresmedlemmer for fortjenstfull virksomhet. Det var Hans C. Heen som ble utnevnt i 1937 og Carl O. Løvenskiold i 1948.

Heen døde i 1939 og ved 100-års jubileet levde bare to av våre æresmedlemmer: J. K. Thesen (som ble utnevnt i 1934) og Carl O. Løvenskiold.

Innehavere av fortjenstmedaljen.

Lagets fortjenstmedalje er tildelt følgende medlemmer:

1934: Olaf Sæter

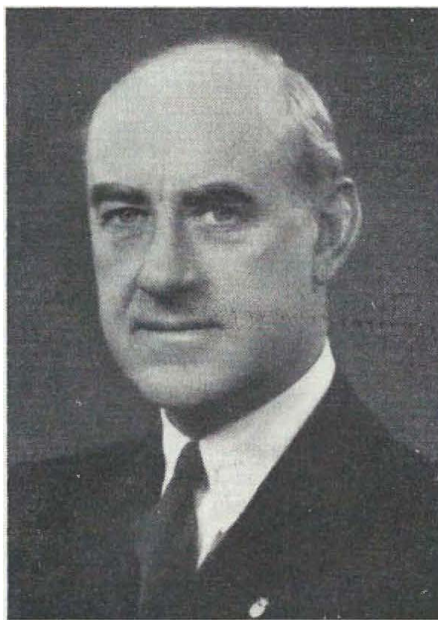
1934: Joh. Evensen

1949: P. Thorshaug

1934: H. C. Heen

1939: Georg Johansen

1949: Karl W. Holm

Rolf Arentz-Hansen.

Representantskapets ordfører.

Skarpskytten har som bekjent sitt representantskap, bestående av 5 medlemmer.

Ordfører har siden 1945 vært Rolf Arentz-Hansen, en utmerket mann for Skarpskytten.

Han har gjennom årrekker nedlagt et betydelig arbeid for Selskapet, og er hedret med fortjenestmedaljen.

Johan Evensen.

En virkelig skarpskytter.

Ved å lese denne beretning vil man — særlig i forbindelse med det sportslige — støte på navnet Johan Evensen både titt og ofte. Evensen har da også gjennom en menneskealder tilhørt de aller fremste innen vår forening. Alltid har han vist Skarpskytten stor interesse, alltid har lagets og kameratenes ve og vel ligget ham på hjertet.

Fra hans karriere som aktiv skytter kan vi trekke fram atskillig. Allerede så tidlig som i 1914 ble han Skytterkonge og Beste skytter innen selskapet. Senere har han vunnet kongetitlen ytterligere 6 ganger — og Beste skytter har han vært i alt 15 ganger. Begge deler er rekord i Skarpskyttens historie.

Av vandrepokaler som Evensen har vunnet til odel og eie, kan trekkes fram: Drewespokalen, Aftenpostens pokal, Damenes pokal, Fernando Ringvolds pokal, Alf og Th. Tjerslands pokal i Grumpelskytingen og Georg Johansens pokal.

Brødrene Tjerslands pokal ble satt opp i 1924 og måtte vinnes 5 ganger. Evensen klarte å ta den til odel og eie i 1939.

Også innen administrasjonen har Johan Evensen satt spor etter seg. Han har aldri vært uvillig til å påta seg noe verv innen Selskapet. Fortjenstmedaljen fikk han i 1934.

Det er ikke mange som er blitt fremhevet spesielt i dette 100-års skriftet, men Johan Evensen fortjener sitt eget lille kapittel. Han har vært en virkelig Skarpskytter.

Skytterkonger og andre.

Som det vil fremgå av 85-års beretningen har Skarpskytten kåret sin Skytterkonge helt siden 1850. Denne tradisjonsrike skytingen foregår fremdeles i gamle, velkjente former — og lagets medlemmer ser det fortsatt som en meget stor ære å bli kåret til Konge. Siden 1934 har følgende skyttere vunnet denne konkurransen:

1934: H. Hagen	1938: Per Øvrebø	1948: Ikke holdt på grunn av flytning
1935: Joh. Evensen	1939: Joh. Evensen	
1936: H. Hagen	1946: Joh. Evensen	1949: Joh. Evensen
1937: Arne Arnesen	1947: Bjørn Flom	

Det må bemerkes at «jubileums-kongen» vant sin første «titel» i 1914 og det var altså 7. gang han ble Konge i og med sin seier i 1949.

Beste skytter.

Det fremgår sikkert med all ønskelig tydelighet i dette skriftet at Skarpskytten holder fast ved sine tradisjoner. I 1851 kåret laget sin «Beste skytter» og fremdeles konkurrerer man om denne verdighet.

Etter krigen hindret først våpenmangelen laget i å holde sine skytinger i full utstrekning — og senere kom flytning av banen. Følgelig er det bare i 1947 man har funnet fram til den «Beste skytter».

Siden 1934 ser listen slik ut:

1934: Harald Hagen	1936: Joh. Evensen	1938: Bjørn Hagen
1935: Bjørn Flom	1937: Joh. Evensen	1939: Th. Olsen.
		1947: Bjørn Flom

I alt har Joh. Evensen vært lagets beste skytter i 15 år. Olaf Sæter vant titelen 13 ganger.

Grumpelskytingen.

Vi gjengir nedenfor en fortegnelse over vinnerne av den populære Grumpelskytingen:

1934: Harald Hagen	1946: Erling Alexander på 100 m
1935: Anton W. Olsen	1946: Thorolf Olsen på 300 m
1936: Bjørn Flom	1947: Ø. Thurmann Nilsen på 100 m.
1937: Arnt Christiansen på 100 m	1947: Joh. Evensen på 300 m
1937: Harald Hagen på 300 m	1948: I. Irman Jacobsen på 100 m
1938: Karl W. Holm på 100 m	1948: Harald Hagen på 300 m
1938: Anton W. Olsen på 300 m	1949: Hans Irmann Jacobsen på 100 m
1939: T. Boquist på 100 m	1949: Bjørn Hagen på 300 m.
1939: Anton W. Olsen på 300 m	

Vandrepremier.

Det har aldri vært dårlig med premier innen Skarpskytten. En rekke av laget meget interesserte medlemmer har alltid stilt seg velvillige når de er blitt spurt om å skjenke en pokal eller noe lignende. Både for å yte premiegiverne og premievinnerne den honnør de fortjener har vi laget denne fortegnelse over vandretroféene siden 85-års jubileet.

Drewespokalen.

1934: Joh. Evensen	1936: Harald Hagen
1935: Johan Evensen	1937: Joh. Evensen til odel og eie.

Aftenpostens pokal.

1934: Harald Hagen	1937: Joh. Evensen
1935: Harald Hagen	1938: Joh. Evensen
1936: Bjørn Hagen	1939: Joh. Evensen til odel og eie

Damenes vandrepokal.

1934: Joh. Evensen
1935: Joh. Evensen
1936: Joh. Evensen til odel og eie

Th. Tjersland og frues vandrepokal
(skytttere over 50 år).

1934: Chr. Seeberg	1936: Georg Johansen
1935: Georg Johansen	1937: Georg Johansen til odel og eie

Trygve Youngs pokal (for old boys).

1934: Hans C. Heen.
1935: Hans C. Heen til odel og eie

Trygve Youngs pokal II.

1936: Chr. Seeberg	1939: J. K. Thesen
1937: Chr. Seeberg	1947: Georg Johansen
1938: Jac. Berg	

Fernando Ringvolds store pokal.

1935: Joh. Evensen
1936: Joh. Evensen
1937: Joh. Evensen til odel og eie

Fernando Ringvolds pokal I.

1935: Georg Johansen	1939: Joh. Evensen
1936: Bjørn Hagen	1947: Finn Braaten
1938: Gunnar Schou	

Fernando Ringvolds pokal II.

1935: Bjørn Flom	1938: Joh. Evensen.
1936: Bjørn Hagen	1939: Th. Olsen
1937: Joh. Evensen	1947: Bjørn Flom

Fernando Ringvolds pokal III.

1935: Bjørn Flom	1937: Joh. Evensen
1936: Harald Hagen	1938: Joh. Evensen

Alf og Th. Tjerslands pokal i Grumpelskytingen.

1934: Arne Thesen	1937: Georg Johansen
1935: Joh. Evensen	1938: Ant. W. Olsen
1936: Bjørn Flom	1939: Joh. Evensen til odell og eie

Pokalen skulle vinnes 5 ganger og ble oppsatt i 1924. Før 1934 hadde altså Evensen vunnet 3 aksjer. Det samme hadde Anton W. Olsen, mens I G. Formoe, Arne Thesen, Bjørn Hagen og Bjørn Flom hadde vunnet én aksje hver.

Sigurd Olsens pokal.

1937: Georg Johansen
1938: Georg Johansen til odell og eie

Jac. Bergs pokal.

1937: H. C. Heen.	1939: J. K. Thesen
1938: Jac. Berg	1947: H. Kirkeby

H. Kirkebys pokal.

1937: Erling Alexander	1939: Leif Sonberg
1938: Th. Olsen	1947: I. Irmann Jacobsen

Joh. Thoresens pokal.

1937: Erling Alexander
1938: Th. Olsen
1939: Erling Alexander til odell og eie

Georg Johansens pokal.

1938: Joh. Evensen
1939: Joh. Evensen til odell og eie

Georg Johansens nye pokal.

1947: Bjørn Flom

Joh. Evensens pokal.

1938: Karl W. Holm 1947: Joh. Evensen
1939: Per. Øvrebø 1949: Harald Hagen

Chr. Seebergs premie.

1939: Th. Olsen
1947: Ø. Thurmann Nilsen
1949: Karl W. Holm

Fernando Ringvolds pokal IV.

1939: Joh. Evensen
1947: Bjørn Hagen

Oslo Skytterlags premie.

1939: Bjørn Kirkeby
1947: Ø. Thurmann Nilsen
1949: Hans Irmann Jacobsen

Dahl, Castberg og Nysteruds pokal.

1947: Ø. Thurmann Nilsen

Medlemmenes old boys premie.

1947: Georg Johansen

Damenes jubileums premie.

1949: Bjørn Hagen

Joh. Evensens Pokal.

1939: Georg Johansen

Medlemmer og skuddantall:

	Antall med- lemmer	Antall bokførte skudd
1934.....	80	14 235
1935.....	81	7 387
1936.....	82	7 610
1937.....	76	7 566
1938.....	75	9 794
1939.....	80	10 416
1946.....	87	7 990
1947.....	81	8 334
1948.....	97	3 153
1949.....	122	1)

1) Svært begrenset på grunn av baneforholdene.

Skarpskyttersanger:

Skarpskyttersang.

3die Januar 1850.

Mel.: Aa kjøre Vatten aa kjøre Ve.

*Velkommen Skytter til Festens Bord!
Skjøndt tarvligt — haabe vi I tækkes;
Vi veed at Nøisomhed fin's i Nord
Naar den af Vennehaand os rækkes.
Og finder I ei Maden ret tilpas,
Saa skyder skarpt med Eders fulde Glas:
«Skarpskyttens» Skaal
Af bredtfuldt Maal
Tømmer Skarpskytter til Ære.*

Skarpskyttens 25 Aars Stiftelsesdag.

Den 19de Juli 1874.

Mel.: For Norge, Kjæmpers Fødeland.

*Det var en stund — skjøn som idag:
Skumperlet rulled Voven,
Kring Fjord det rødmede af Flag,
Og gyldenklædt stod Skoven —
Det var en Sommerstund saa væn,
Da af en ringe Flok af Mænd
Blev Bann' ret reist, som vaier end:
«Skarpskyttens» Skjoldemærke!*

Og nu har Tanken vundet Seir;
Thi, hvor vi Blikket vende,
Er der ei langt fra Leir til Leir,
Som sikre Skud kan sende.
Pris være da hver Skyttermand
Fra Fjeld, fra Dal, fra skumdækt Strand;
Pris være Dig, vort Fædreland.
Vor Tankes kronte Dronning!

«Skarpskyttens» Tredveaarsfest.

20de Juli 1879.

Mel.: Mens Nordhavet bruser o. s. v.

Ja, gid det kan siges om hundrede Aar:
— Hvor stor end den Skiften mon være —
«Skarpskytten bestaar og den fremad gaar
Og hævder sin nedarv'de Ære!»
:|: Med dette Ønske paa vor Høitidsdag
Vi tømme et Bæger for vort Skytterlag! :|:

Ved «Skarpskyttens» Firtiaarsfest.

21de Juli 1889.

Mel.: Mens Nordhavet bruser o. s. v.

Vel kom der lidt Ukrudt saa hist og saa her,
Som trued' at kvæle den Spire;
Menden er for ædel, for god og os kjær.
Den skal ei for Ukrudtet fire;
:|: Vi vil den værne og den holde ren
For Ukrudt, for Udyr og for alslags Mén :|:

«Skarpskyttens» 50 Aars-Jubilæum.

20. juli 1899.

Mel.: Se Norges blomsterdal.

*Med Ungdomsmod i Bryst
paa «Helterskou» vi mødte frem
med Bøssen i en Rem
beredt til Alvorsdyst.*

Tralalala trala!

*Vi mored os med Pif og Paf
:|: og lo, hver Gang vi traf. :|:*

*Den bane var bekvem —
den maale neppe femti Skridt;
og dog det var saavidt,
at bøssen naaed frem.*

Jo, jo, jo, jo, jo, jo!

*Vi Mærker skjød i Skivens Kant
:|: Og saa en Bom iblandt! :|:*

*Og husk, hvad Loven bød:
I Laderummet aldrig maa
en Skytte gaa og staa,
naar Næsen den er rød!
Hu! hu! hu! hu! hu! hu!
Thi den, som her i Luften gaar, —
:|: en Mulkt han ogsaa faar! :|:*

«Skarpskyttens» 85 års jubileum.

1934.

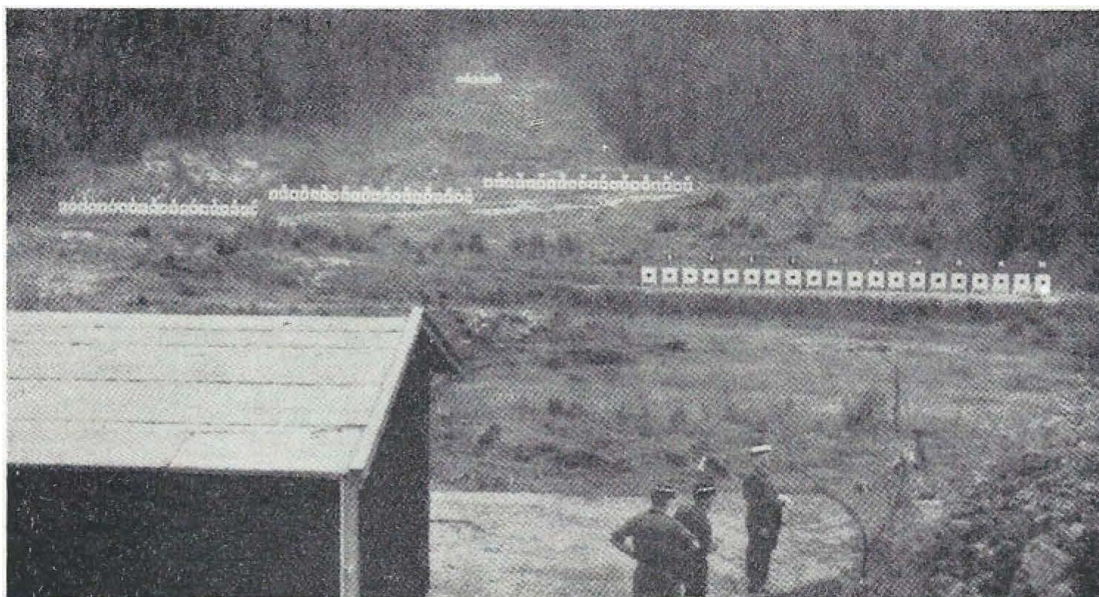
Mel.: Jeg vil verge mitt land.

*Rundt et bugnende bord
flommer høistemte ord!
Det er fest i vårt lag!
Det er «Skarpskytten»s dag!
«Ikke bare til lyst
og i alvorets dyst»
:/: vi igår som idag :/:
slår for frihet et slag.*

*Vi har stolt tradisjon
i den norske nasjon!
Vi har og en misjon:
det å verge vårt hjem!
Derfor hedrer vårt lag
denne høitidens dag
.:/: A. T. Nissen og dem :/:
som bar «Skarpskytten» frem!*

*Har du funnet en havn
i vårt lags trygge favn,
glem da aldri de navn
som gir minderne glans!
Thesen! Drewes! og det
vår herr Seeberg! og ve!
:/: hvis du glemmer Arnt C.! :/:
i den laurspundne krans. —*

*Hvad er «Skytten» idag?
Kameratskapets lag!
Ingen gjemt! Ingen glemt!
Det er «Skarpskytten»s mål!
Georg J. er en mann,
og en illsjæl! en Brann!
:/: Med Johansen vi stolt :/:
drikker «Skarpskytten»s skål!*

Vår nye arena!

Etterord.

I 1933 skrev J. A. Hoff en bok om skyttersaksarbeidet i hovedstaden. Om Skarpskytten heter det her: «Skydeselskabet Skarpskytten som er fra 1849 og således er landets eldste skytterlag — iallfall det lag som har det største antall sammenhengende tjenesteår, kunne det skrives et eget kapitel om. Det bør også gjøres — iallfall, når dette «skydeselskap» er hundre år.»

Skarpskytten ventet ikke så lenge. Selskapet fikk nemlig sin 85-års historie allerede året etter at Hoff's bok så dagens lys.

Arbeidet med 100-års skriftet ble derfor ganske enkelt. Det var ingen grunn til å omarbeide den boken vi har om de første 85 årene, og oppgaven ble begrenset til å «føre à jour» for de siste 15 årenes vedkommende.

Det er det vi har forsøkt å gjøre — og vi ber om at tillegsskriftet må bli lest i sammenheng med 85-års boken. Først da får man det rette innblikk i Skarpskyttens virksomhet gjennom årene.

Oslo, høsten 1952.

Per Jorsett.